

Achtergrond bij werkprogramma 2018

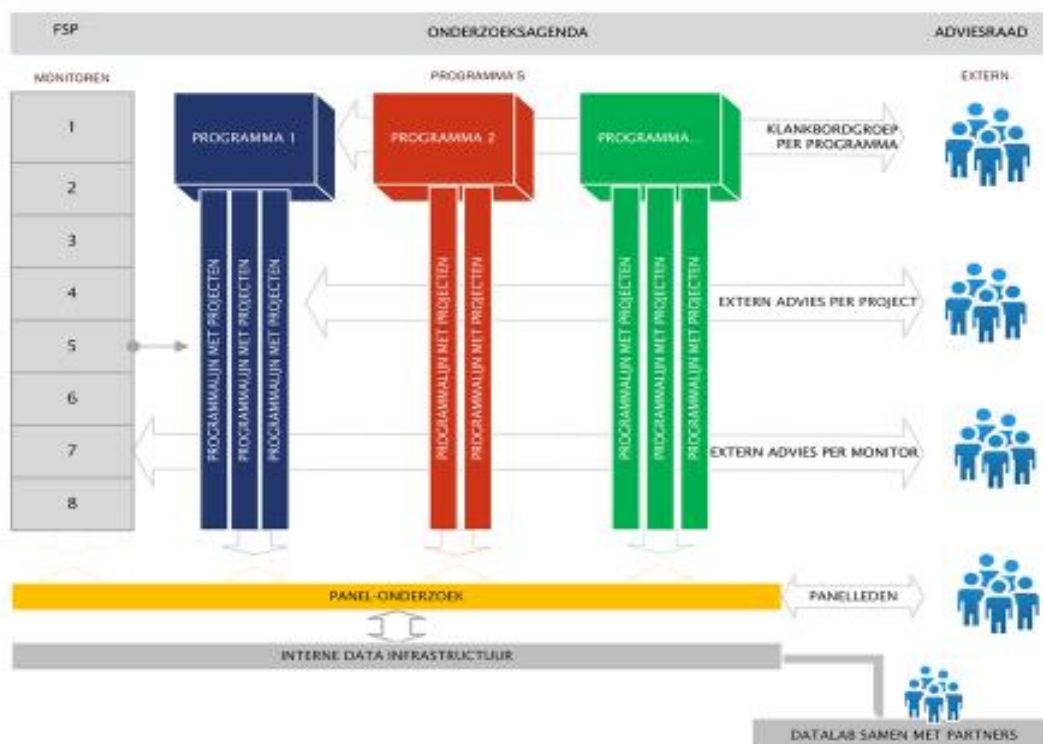

Het Fries Sociaal Planbureau (FSP) is het onafhankelijke kennisinstituut in Fryslân. Overheden, organisaties, bedrijven en burgers worden voorzien van nieuwe inzichten en kennis. Het FSP doet onderzoek en verzamelt en ontsluit data en presenteert haar resultaten op toegankelijke wijze. Het FSP doet onderzoek naar zowel de feitelijke situatie op basis van cijfers als naar de ervaren situatie door de burgers zelf.

Het FSP wordt gesubsidieerd door de provincie Fryslân, en bestaat in 2018 drie jaar. Daarom heeft de provincie Fryslân het adviesbureau KWINK groep uit Den Haag de opdracht gegeven een gebruikersonderzoek uit te voeren. Hieruit kwam dat de onderzoeken van het FSP volgens de gebruikers bruikbare, nuttige en betrouwbare informatie bieden. Ze geven een goed beeld van de maatschappelijke ontwikkelingen die spelen in de provincie. Gebruikers zijn hier over het algemeen (zeer) tevreden over en het FSP krijgt een gemiddeld rapportcijfer van een 7 voor het functioneren. Ook kwamen er in het rapport enkele aanbevelingen aan de orde, die wij in 2018 in onze werkwijze implementeren. Zo wil het FSP de twee functies die het planbureau heeft beter onderscheiden, namelijk; monitoring en verdieping. De oude databank verdwijnt en er komen negen monitors voor terug. Daarnaast werken we twee verdiepende programma's uit.

Een andere aanbeveling is om gebruikers meer te betrekken bij onderzoek en de onderzoeksagenda van het FSP. Het FSP werkte al met een Adviesraad die meedenkt over de onderzoeksagenda, de inhoudelijke keuzen daarbinnen en feedback geeft over de kwaliteit en nut en noodzaak van het onderzoek. Voor de programma's worden twee afzonderlijke klankbordgroepen ingesteld. Dit zijn experts in hun vakgebied die hun kennis en netwerk inbrengen, meedenken en feedback geven op het programma. Daarnaast worden voor de monitors en specifieke projecten stakeholders gevraagd om input te leveren en mee te denken. De nieuwe manier van werken van het FSP is schematisch weergegeven in figuur 1.

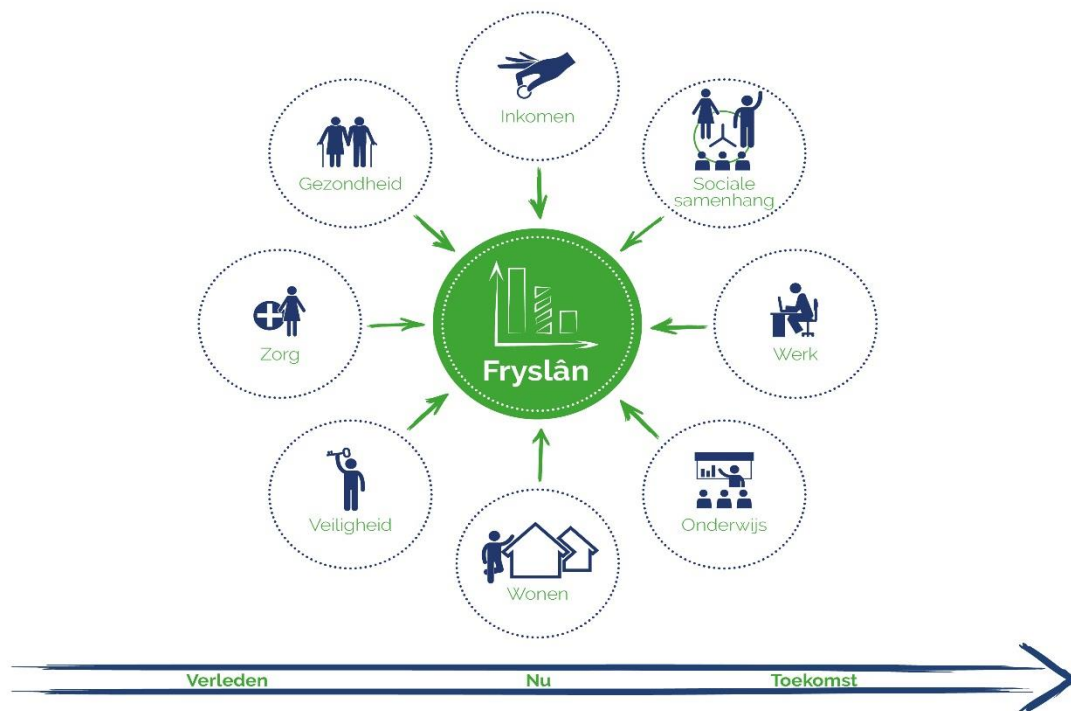
Figuur 1 Schematische werkwijze Fries Sociaal Planbureau

Monitoren en verdieping

Er zijn monitoren op negen verschillende thema's, namelijk: bevolkingsontwikkeling, onderwijs, wonen, werk, inkomen, sociale samenhang, zorg, gezondheid en veiligheid. Via een monitor kunnen trends en ontwikkelingen in de provincie Fryslân over de tijd gevolgd worden. De data in de monitor bestaan uit een combinatie van objectieve en subjectieve data. De objectieve data zijn data uit registratiesystemen die worden verzameld uit landelijke en regionale databanken. De subjectieve data zijn vooral door het FSP zelf verzameld onder de inwoners van Fryslân. De verschillende onderdelen worden minimaal jaarlijks en zo mogelijk vaker geüpdatet zodat de data in de monitor zo actueel mogelijk zijn.

Figuur 2. Thema's van monitoring

Verdieping is ook te vinden in de twee programmalijnen: 'sociaal domein en zorg' en 'leefbaarheid'. Binnen de programmalijn 'sociaal domein en zorg' ligt de focus op de gevolgen van het veranderend sociaal domein, deze inzichtelijk te maken en duiden vanuit het perspectief van (kwetsbare) Friezen. De hoofdvraag is: 'Wat betekent de veranderende rol van gemeenten en Mienskip voor de kwetsbaarheid en participatie van Friezen?'. Binnen de programmalijn 'leefbaarheid' ontwikkelt het FSP een langdurig onderzoeksprogramma waar aandacht is voor de thema's van onze monitoren, en worden deze gegevens integraal geanalyseerd en geduid om meer inzicht te geven over hoe het staat met de (ervaren) leefbaarheid in Fryslân.

Methoden van onderzoek

Het FSP doet onderzoek naar zowel de feitelijke situatie op basis van cijfers als naar de ervaren situatie door de burgers zelf. Dit op meerdere niveaus. Die van het individu, de lokale gemeenschap (zoals buurten, wijken of gemeente) en heel Fryslân, met het perspectief van de Friezen zelf. Daarvoor zijn verschillende manieren van informatie verzamelen en onderzoekstechnieken noodzakelijk.

Beschikbare data en de Friese Datahub

Het FSP gebruikt zoveel mogelijk beschikbare data van andere organisaties en overheden. Denk hierbij aan het CBS, GGD Fryslân, gegevens van gemeenten, de Kredietbank, UWV, Justitie, DUO en het Kadaster. Deze kunnen worden gebruikt voor koppeling, analyse en duiding. Daarnaast beschikt het FSP over een eigen data-infrastructuur. Deze is in samenwerking met het Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe opgezet. De belangrijkste gegevens en uitkomsten zijn te vinden in onze monitoren die beschikbaar komen op onze website. Om de mogelijkheden voor het (her-)gebruik, samenwerking en ontsluiten van data te vergroten, is het FSP nauw betrokken bij het opzetten van een Friese Datahub, een samenwerking tussen de Hogeschool NHL/Stenden, RUG/Campus Fryslân, Fries Sociaal Planbureau, provincie Fryslân en de gemeenten Leeuwarden, Heerenveen, Súdwest-Fryslân en Smallingerland.

Panel Fryslân en ontwikkelen van monitors

Over de verschillende thema's zijn monitors opgezet. Deze monitors geven cijfers en feiten over veranderingen in de samenleving, maar ook het perspectief met ervaringen en meningen van de Friezen zelf. Deze informatie verzamelen we onder ander via 'Panel Fryslân', ons eigen representatieve burgerpanel met ruim 3700 inwoners uit Fryslân. Zij krijgen ongeveer vijf keer per jaar een online vragenlijst waarin hun visie en mening wordt gevraagd betreffende een breed scala aan onderwerpen. Voor 2018 staat een nieuwe werving van leden in de planning om de kwaliteit van het panel te waarborgen.

Interviews en focusgroepen

Sommige onderwerpen vereisen een andere aanpak dan bijvoorbeeld vragenlijsten of het (her-)gebruik van cijfers en data. Wanneer het gaat om achterliggende motivaties waarbij het hoe en waarom centraal staat wordt gebruikt gemaakt van kwalitatieve interviews en focusgroepen.

Verspreiding resultaten

De resultaten van de onderzoeken die worden verricht door het FSP leiden tot korte en toegankelijke publicaties die actief worden verspreid, via een 'attendingsservice', via de pers en gericht naar betrokkenen (bijvoorbeeld gemeenten).

Tien keer per jaar verschijnt de nieuwsbrief met de belangrijkste publicaties en de te verwachten onderzoeken in de maand erna. Alle publicaties worden op de website geplaatst. Daarnaast organiseren wij kennisbijeenkomsten en symposia, geven we presentaties om kennis verder te verspreiden en door met belanghebbenden in gesprek te gaan.